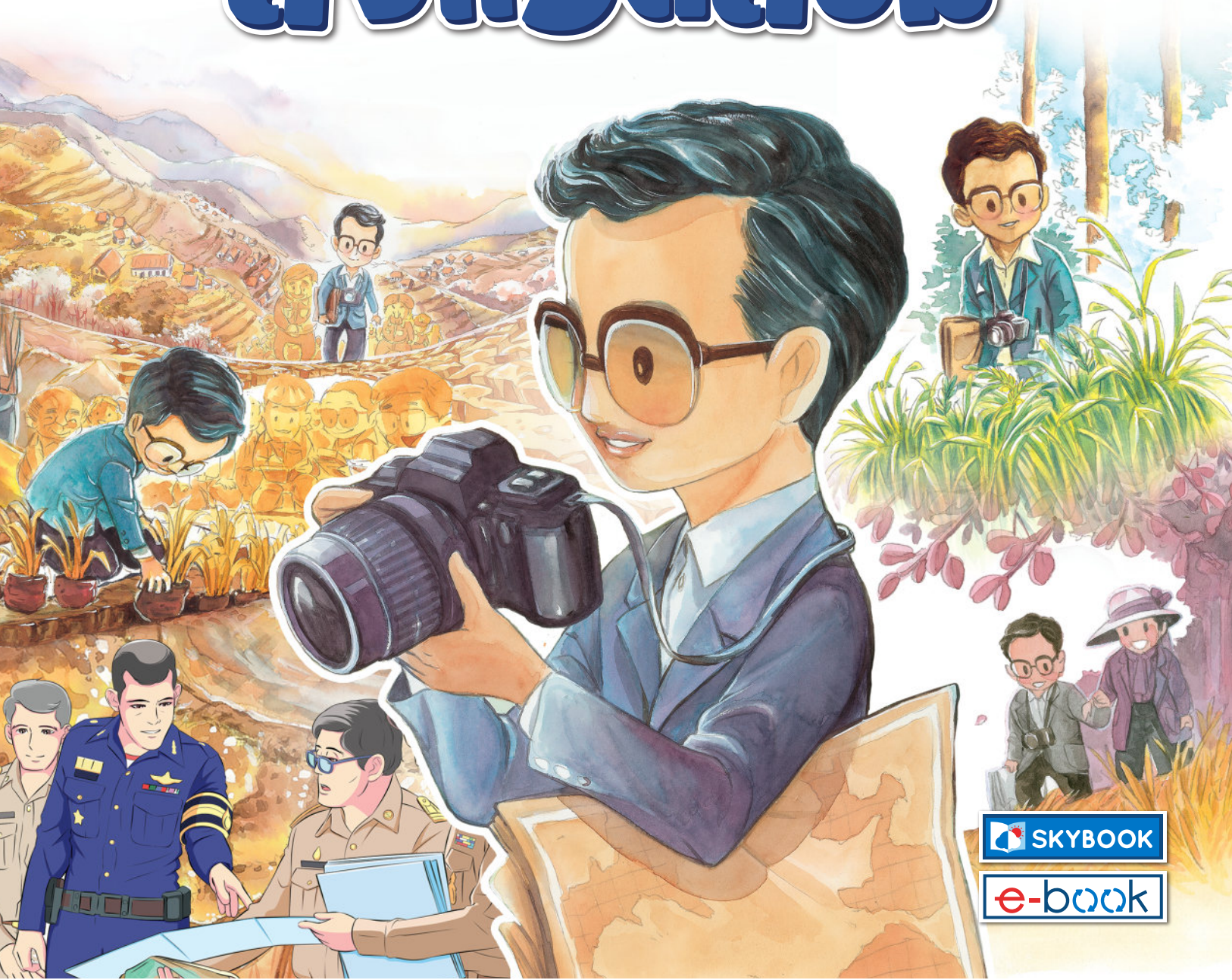

สืบสานศาสตร์พระราชา สิ่งแวดล้อม

สืบสานศาสตร์พระราชา สิ่งแวดล้อม

คำนำสำนักพิมพ์

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีประมาณกว่าสี่พันห้าร้อยโครงการ ทั้งยังมี ศาสตร์พระราชาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งล้วนเป็นบทเรียนล้ำค่าอันมีค่ายิ่ง ด้วยพระราชทานแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา จนสัมฤทธิ์ผล ทุกโครงการจึงนำประโยชน์สุขมาสู่ประชาชนชาวไทยในทุกภูมิภาค เพราะเมื่อประชาชนมีรายได้ ชีวิตก็ย่อมมีคุณภาพ และมีความสุขอย่างยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท สืบสานพระราชปณิธานในสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี ดังพระปฐมบรมราชโองการ ว่า... “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณานิคมของราษฎรตลอดไป” บงกชนี้ จึงมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพิ่มขึ้นจนถึงห้าพันกว่าโครงการแล้ว

บริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด ได้น้อมนำหลักการทรงงานและโครงการพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มาจัดทำเป็นหนังสือ ชุด ๙ ตามรอยพ่อ สืบสาน รักษา และต่อยอด “ศาสตร์พระราชา” โดยเรียบเรียงให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย และน่าสนใจ มีภาพประกอบสีเส้นสวยงาม โดยมุ่งหวังให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนมีความรู้รอบ ตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อประชาชนและประเทศชาติ มาช้านาน ตลอดจนสร้างแรงบันดาลใจให้ศึกษา ค้นคว้า ต่อยอด เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติสืบไป

หนังสือ ชุด ๙ ตามรอยพ่อ สืบสาน รักษา และต่อยอด “ศาสตร์พระราชา” มีทั้งหมด ๘ เล่ม ได้แก่

๑. สืบสานศาสตร์พระราชา - แหล่งน้ำ	๕. สืบสานศาสตร์พระราชา - สาธารณสุข
๒. สืบสานศาสตร์พระราชา - การเกษตร	๖. สืบสานศาสตร์พระราชา - คมนาคม สื่อสาร
๓. สืบสานศาสตร์พระราชา - สิ่งแวดล้อม	๗. สืบสานศาสตร์พระราชา - สวัสดิการสังคม และการศึกษา
๔. สืบสานศาสตร์พระราชา - ส่งเสริมอาชีพ	๘. สืบสานศาสตร์พระราชา - บูรณาการด้านต่าง ๆ

ผ่องเพ็ญ อาษาเทวัญ

ราชา รัฐสุลต่าน ปณฺญาณํ

พระราชา เป็นเครื่องปรากฏของแคว้นแคว้น

สารบัญ

๘ ศาสด์พระราชา

จากองค์ความรู้สู่การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

๒๓ โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพพื้นที่
เขานางพันธุรัต (เขาเจ้าลายใหญ่)
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

๒๔' ตำนานเขานางพันธุรัต
จากวรรณคดี เรื่องสังข์ทอง
(ตอน พระสังข์หนีนางพันธุรัต)

๓๓ ภูหินร่องกล้า
โครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ
จังหวัดพิษณุโลก

๓๔' โครงการการบริหารจัดการต้นน้ำ อนุรักษ์ฟื้นฟู
วิจัยและพัฒนาป่าไม้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔๑ อุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์

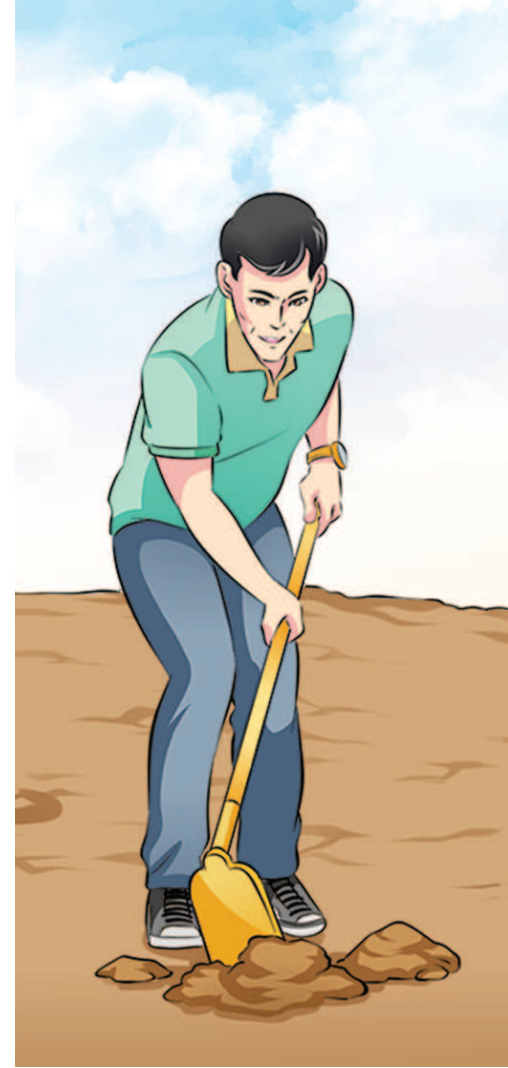
๔๒ ถนนติสโก้ มุดร้าวลดหนาม
หาแหล่งน้ำให้ราษฎร

๔๘ สะพานน้ำยกระดับ
จังหวัดสมุทรปราการ โครงการพระราชดำริ
ช่วยราษฎรพ้นวิกฤตน้ำท่วม

๕๓ โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ จังหวัดกาญจนบุรี

๕๖ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟู
ที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดราชบุรี

๖๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชฯ ผู้ปิดทองหลังพระ

๖๘ สืบสาน รักษา และต่อยอด
โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา
จังหวัดปราจีนบุรี

๗๒ พระบรมราโชบายเรื่องสิ่งแวดล้อม
ในรัชกาลที่ ๑๐

๗๓ โครงการการพัฒนาคลองชลประทาน
ของกรุงเทพมหานคร

๗๔ โครงการพัฒนาคลองเปรมประชากร
จากอดีตสู่ปัจจุบันด้วยพระมหากรุณาธิคุณ

๗๗ อุทยานเฉลิมพระเกียรติฯ รัชกาลที่ ๙
สวนสาธารณะขนาดใหญ่ใจกลางกรุง
แหล่งเรียนรู้ใต้พระบารมี
“พ่อของแผ่นดิน”

๘๔ รัชกาลที่ ๑๐ พระราชทานที่ดิน ๓๐๐ ไร่
สร้างสวนสัตว์แห่งใหม่ อำเภอดงขี้เหล็ก
จังหวัดปทุมธานี

๘๕ เมื่อราษฎรเดือดร้อน ทรงห่วงใย
และแก้ไขปัญหามิให้เกิดขึ้น

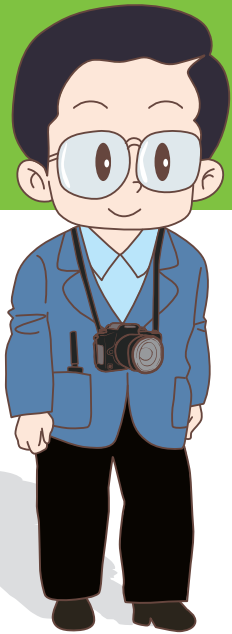
๘๘ พระราชทาน
พระราชดำริ
แนวทางการแก้ไข
และป้องกัน
น้ำท่วม-ดินถล่ม

หลักการทรงงาน ๒๗ ประการ

ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๑ ซื้อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน

อ่อนน้อม ถ่อมตน

ความเพียร

๔ รู้รัก สามัคคี

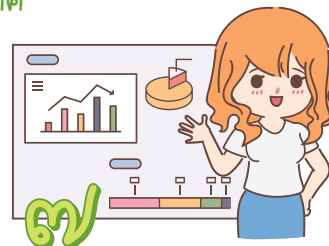
๕ ทำเรื่อย ๆ
ทำแบบลังฆทาน

๖ มีความสุขในการทำประโยชน์
ให้แก่ผู้อื่น

๑๐ ภูมิสังคม

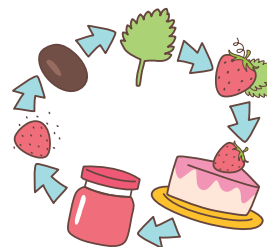
๗ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
ทำงานอย่างผู้รู้จริง

ระเปิดจากข้างใน

๙ ทำตามลำดับขั้น

๑๑ องค์กรรวม

๑๒ ประหยัด เรียบง่าย
ได้ประโยชน์สูงสุด

๑๓

ขาดทุนคือกำไร

๑๔

ปลูกป่าในใจคน

๑๕

ใช้ธรรมชาติ
ช่วยธรรมชาติ

๑๖

อธรรมปราบอธรรม

๑๗

ประโยชน์ส่วนรวม

๑๘

การพึ่งตนเอง

๑๙

เศรษฐกิจพอเพียง

๒๐

เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

๒๑

แก้ปัญหาที่จุดเล็ก
คิด Macro เริ่ม Micro

๒๒

ไม่ติดตำรา ทำให้ง่าย

๒๓

การมีส่วนร่วม

๒๔

พออยู่พอกิน

๒๕

บริการรวมที่จุดเดียว

๒๖

รู้แจ้ง รู้แจ้ง คึกคัก ครึกครื้น
กระฉับกระเฉง มีพลัง
เป็นปัจจัยของการทำงาน
ที่มีประสิทธิภาพ

๒๗

ชัยชนะของการพัฒนา

ศาสตราจารย์พระราช จากองค์ความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

“อาจมีบางคนเข้าใจว่า ทำไมจึงสนใจเรื่องชลประทานหรือเรื่องป่าไม้
จำได้ว่าเมื่ออายุ ๑๐ ขวบ ที่โรงเรียนมีครูคนหนึ่ง ซึ่งเดี๋ยวนี้ตายไปแล้ว
สอนเรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องการอนุรักษ์ดิน
แล้วให้เขียนว่าภูเขาต้องมีป่าไม้ ไม่อย่างนั้นเมื่อดินฝนลงมาแล้ว
จะชะดินลงมาเร็วทำให้ไหลตามน้ำไป
ไปทำความเสียหาย ดินหมดจากภูเขา ไหลตามสายน้ำไป
ก็เป็นหลักของป่าไม้ เรื่องการอนุรักษ์ดิน และเป็นหลักของชลประทานที่ว่า
ถ้าเราไม่รักษาป่าไม้ข้างบน จะทำให้เดือดร้อนตลอดตั้งแต่ดินจากภูเขาจะหมดไป
กระทั่งการที่จะมีตะกอนลงมาในเขื่อน มีตะกอนลงมาในแม่น้ำ ทำให้น้ำท่วม
นี่นะ เรียนมาตั้งแต่ ๑๐ ขวบ”

พระราชดำรัส
ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
วันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๒

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
สนพระทัยด้านสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่ยังทรง
พระเยาว์ เมื่อครั้งประทับ ณ พระตำหนัก
วังสระปทุมของสมเด็จพระพันวัสสา
อัยยิกาเจ้าพร้อมด้วยสมเด็จพระเชษฐา
และสมเด็จพระเชษฐภคินี ทรงเล่น
สร้างสรรคอย่างหนึ่งคือ ช่วยกัน
ขุดดิน ใส่น้ำ ทำเป็นคลองเล็ก ๆ
จากนั้นทรงนำกิ่งไม้มาปักไว้ริมคลอง
สมมติว่าปลูกต้นไม้จนเป็นป่างาม

เมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์
ทรงทุ่มเทพระวรกายและพระสติ
ปัญญาในการศึกษา ทดลอง
เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญห
ต่าง ๆ จนเกิดเป็นแนวทาง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
กว่าสี่พันห้าร้อยโครงการ
เพื่อการพัฒนาประเทศให้
ประชาชนอยู่ดีกินดีมีความ
สงบสุข

